

N:o 47.

Ank. till Riksd. Kansli d. 18 Mars 1867, kl. 4 e. m.

Memorial, med förslag till allmänna vilkor och stadganden i afseende på de statsbidrag, som under denna riksdag beviljas för väganläggningar och vägförbättringar, hamnanläggningar, kanaler och andra vattenkommunikationer, äfvensom för sjösänkningar och andra vattenaftappningsföretag.
(R. A.)

I sammanhang med behandlingen af de uti Stats-Utskottet under N:o 46 afgifna Utlåtande, angående statsbidrag för vägars anläggning och förbättring, bro- och hamnbyggnader, samt kanaler, äfvensom sjösänkningar och andra vattenaftappningsföretag, har Utskottet uppgjort nedan intagna förslag till de allmänna bestämmelser och stadganden, som Utskottet ansett böra iakttagas i afseende på nämnda medels lyftning och användande, äfvensom beträffande deras återbetalning, der sådan bör ega rum. Under förutsättning att Riksgälds-kontoret fortfarande kommer att erhålla befattning med de för berörda ändamål afsedda medels utbetalning, har Utskottet vid uppgörandet af detta förslag hufvudsakligen bibehållit de vid sistförflutne riksdag antagna och uti 144 § af Riksgälds-kontorets reglemente införda stadganden. Dock har Utskottet funnit följande tvänne förändringar i detta afseende vara af nuvarande förhållanden påkallade, nemligen:

1:o. Momentet 7 har, i enlighet med hvad Kongl. Maj:t uti sin nådiga Proposition angående Statsverkets tillstånd och behof (sid. 43) föreslagit, erhållit den förändrade lydelse, att terminerna för lyftning af utan återbetalningsskyldighet anslagna medel må bestämmas icke blott, såsom nu, af Kongl. Maj:t, utan ock, efter dertill af Kongl. Maj:t lemnadt bemyndigande, af Styrelsen för allmänna väg- och vattenbyggnader; och

2:o. I fråga om tiden, inom hvilken de arbetsföretag, för hvilkas utförande allmänna medel under denna riksdag beviljas, böra påbörjas, har Utskottet uti 13:de momentet infört, att sådant bör ske sednast under loppet af år 1868.

I öfverensstämmelse med hvad sålunda blifvit anfördt, får Utskottet härmed hemställa,

att Riksdagen måtte fastställa följande stadganden att framdeles intagas uti det reglemente för Riksgälds-kontoret, som vid innevarande riksdag kommer att utfärdas, nemligen:

§

Utom de särskilda villkor och bestämmelser, som komma att tillämpas i afseende på de statsbidrag, som under innevarande riksdag blifvit till utgående från Riksgälds-kontoret anvisade för väganläggningar och vägförbättringar, brobyggnader, hamnanläggningar, kanaler och andra vattenkommunikationer, äfvensom för sjösänkningar och andra vattenaftappningsföretag, hafva här nedan intagna allmänna villkor och föreskrifter, i afseende på sådana statsbidrags erhållande och åtnjutande, blifvit af Riksdagen fastställda; hvilka föreskrifter, så vidt icke härifrån skiljaktiga bestämmelser eller stadganden äro för de beviljade anslags- och lånesummorna särskildt meddelade, således böra vid förekommande frågor rörande dessa anslag och lån iakttagas samt lända till efterrättelse:

1:o. För hvarje företag måste plan till arbetets utförande jemte beräkning öfver dermed förenade kostnader vara uppgjord och hafva vunnit Kongl. Maj:ts nådiga fastställelse.

2:o. Då arbetsföretaget afser vägförbättring, väganläggning eller vattenaftappning, bör vederbörande menighet hafva afgifvit yttrande om företagets lämplighet och nytta.

3:o. Alla med understöd af allmänna medel anlagda eller förbättrade vägar samt byggda broar böra af den menighet, det bolag eller den särskilda korporation, som åtnjutit det för företaget beviljade understödet, vederbörligen för allmänna trafiken underhållas, intill dess den framtida underhållsskyldigheten kan varda i behörig ordning andra vederbörande ålagd och emellan dem fördelad.

4:o. Derest hamn- och kanal- eller andra likartade afgifter efter arbetsföretagets fullbordande skola komma att utaf de trafikerande upptagas, bör taxa härå vara fastställd, så lindrig som skäligen låter sig göra. Sålunda fastställda afgifter få icke förhöjas med mindre Kongl. Maj:t på grund af särskildt förekommande omständigheter, pröfvar skäligt dertill lemna bifall, utan böra deremot ovilkorligen nedsättas, så snart det af redogörelse, som hvart femte år till Kongl. Maj:ts Befallningshafvande bör ingifvas, befinnes, att behållna inkomsten öfverstiger en viss, af Kongl. Maj:t fastställd procent utaf de till företaget lemnade enskilda

bidrag; och skall dessutom en viss, af Kongl. Maj:t likaledes bestämd andel utaf de afgifter, som uppbäras, till reparationsfond afsättas.

5:o. Då ett arbetes utförande öfverlemnas till stad, menighet, bolag eller enskilde, bör alltid kontrakt derom vara i vederbörlig ordning afslutadt samt af Kongl. Maj:t i nåder godkändt. Kontraktet skall innefatta förbindelse för stad, menighet, bolag eller enskilde dels att, i noggrann öfverrensstämmelse med den fastställda arbetsplanen och under skyldighet att dervid vara underkastade vederbörandes kontroll, påbörja, verkställa och fullborda arbetet inom viss bestämd tid, utan att vidare väcka anspråk på ytterligare bidrag af allmänna medel, och dels att, genom egna tillskott, utgöra hvad som utöfver statsbidraget kan erfordras. Dessutom bör uti de kontrakter rörande befordrandet af kommunikationsanstalter, i afseende å hvilka Kongl. Maj:t finner för godt sådant föreskrifva, inflyta, att vederbörande direktionskontor skall hafva skyldighet att under byggnadsåren inom viss bestämd tid till Styrelsen för allmänna väg- och vattenbyggnader årligen afgifva berättelse om arbetets fortgång under nästföregående året, samt att, sedan kommunikationsanstalten blifvit för trafiken upplåten, enligt af bemälda styrelse uppgjorda formulär, afgifva berättelse angående trafiken och hvad dermed eger gemenskap.

6:o. För fullgörandet af sådant kontrakt, äfvensom för de lyftade statsmedlens återbäring, ifall mot kontraktet brytes, bör ställas sådan säkerhet, som af Kongl. Maj:t i nåder godkännes; varande dock städer och sådana menigheter, hvilka Kongl. Maj:t anser derifrån böra befrias, från dylik skyldighet frikallade.

7:o. Af Kongl. Maj:t eller af Riksdagen beviljadt anslag eller lån kan i allmänhet icke utbekommas förr, än arbetsföretaget blifvit börjadt, hvarefter utan återbetalningsskyldighet anslagna medel få successivt och i mån af arbetets fortgång lyftas vid de terminer, som i kontraktet finnas utsatta eller särskildt blifvit bestämda, antingen af Kongl. Maj:t eller af Styrelsen för allmänna väg- och vattenbyggnader, efter dertill af Kongl. Maj:t lemnadt bemyndigande; börande, såvida icke Kongl. Maj:t, med afseende å särskilda förhållanden, pröfvar skäligt annorlunda förordna, någon del af sådant anslag i Riksgälds-kontoret innestå, intill dess arbetet är vederbörligen afsynadt och godkändt. Lånemedel få, sedan behöriga handlingar aflemnats, lyftas på en gång vid den tid de, som åtagit sig arbetets fullgörande, sådant åstunda, såvida icke särskild föreskrift angående tiden för lånets utbekommande blifvit meddelad.

8:o. Alla statsbidrag, som under denna riksdag blifvit uti ifrågavarande afseende beviljade, skola från Riksgälds-kontoret utbetalas antingen omedelbart eller ock genom Kongl. Maj:ts vederbörande Befallningshafvande eller den embetsmyndighet, som fått sig i nåder uppdraget att medlen requirera och uttaga; börande, innan större eller mindre del af beviljade statsbidrag utbetalas, hos Riksgälds-kontoret företes:

- a) om arbetets utförande afslutadt och godkändt kontrakt;
- b) af Kongl. Maj:t godkänd säkerhetshandling för samma kontrakts fullgörande eller medlens återbäring i de fall, der sådan säkerhet enligt mom. 6 erfordras;
- c) behörigt intyg att arbetet är börjadt; samt derjemte,
- d) då statsbidraget skall utgå såsom lån, en till Riksgälds-kontoret eller ordres ställd, af Fullmäktige godkänd skuldförbindelse, som, i fråga om låneunderstöd för vattenaftappning eller annat odlingsföretag, skall innefatta vederbörandes betalningsansvar, intill dess sådant lån, jemlikt Kongl. Kungörelsen af den 13 Juni 1845 och den 3 November 1848, blifvit fördeladt på de hemman, hvilka för återbetalningen skola ansvara, och fördelningen vunnit laga kraft samt uti jordeboken på föreskrifvet sätt antecknats; och
- e) af Fullmäktige godkänd borgen eller säkerhetshandling för den afgifna skuldförbindelsens uppfyllande.

9:o. De låne- och säkerhetshandlingar, som för statsbidrags utbekommande till Riksgälds-kontoret aflemnats, förblifva uti Kontorets vård; dock skola sådana handlingar, som vederbörande embetsmyndigheter kunna blifva i behof att begagna, till dem på behörig requisition utlemnas.

10:o. I händelse afvikelse, utan dertill erhållen vederbörlig tillåtelse, skett från den fastställda arbetsplanen, eller arbetet, utan af Kongl. Maj:t medgifvet anstånd med detsammas utförande, icke blifvit fullbordadt inom derför bestämd tid, ankommer på Kongl. Maj:t att låta inställa all vidare utbetalning af statsbidraget samt återfordra hvad deraf uppburits, att på en gång eller successivt till Riksgälds-kontoret inbetalas inom den tid, som bestämmes af Kongl. Maj:t eller af Riksdagen, till hvars pröfning frågan om uppburna medels återbäring lärer komma att öfverlemnas, derest längre anstånd dermed, än till nästa riksdag anses erfordras. Fullmäktige bör tillse, att sådan inbetalning ingår i vederbörlig ordning.

11:o. Stad, ort, bolag eller enskilde, som af ett genom statsbidrag befordradt företag komma att draga omedelbart gagn, böra, i den mån Kongl. Maj:t pröfvar skäligt bestämma, jemväl till företagets fullbordande bidraga, antingen genom kontant tillskott eller med materialier och arbete. I annat fall beror af Kongl. Maj:t att inställa utbetalningen af de beviljade medlen.

12:o. Vid alla med statsbidrag i större eller mindre mån understödda arbeten böra företrädesvis, der sig göra låter, tjenst- och sysslolösa personer användas.

13:o. De arbetsföretag, för hvilkas utförande allmänna medel under denna riksdag äro beviljade, böra sednast under loppet af år 1868 påbörjas; kommande hvad Riksdagen nu anvisat för de vid sagde års utgång icke påbörjade arbeten att reserveras till Riksdagens disposition.

14:o. För utbekomna låneunderstöd till sjösänkningar och myrutdikningar eller andra vattenaftappningsföretag bör efter tre års förlopp från slutet af det år, hvarunder lånemedlen från Riksgälds-kontoret först utbekommit, årligen erläggas åtta procent å hela den lyftade lånesumman, hvaraf räntan godtgöres efter fem för hundra af obetalda kapitalbeloppet, och det öfriga utgör afbetalning derå. I afseende på sättet och ansvarigheten för dessa inbetalningars verkställande lända ofvan åberopade Kongl. Kungörelsen af den 13 Juni 1845 och den 3 November 1848 till efterrättelse.

15:o. För andra, till vissa företags befrämjande beviljade lån skola, i alla de fall, der ej särskildt blifvit annorlunda föreskrifvet, årligen, efter slutet af det år, hvarunder lånemedlen utbekommit, erläggas sex procent af hela den lyftade lånesumman, hvarigenom räntan godtgöres efter fyra för hundra utaf obetalda kapitalbeloppet, och utgör det öfriga afbetalning å detsamma. Dock, som särskild årlig ränteliqvid ej behöfver verkställas, kommer någon föreskrift derom icke att i skuldförbindelsen intagas, utan bör låntagaren endast förbinda sig att under den tid, som åtgår för det erhållna lånets fulla återbetalning, före hvarje års slut erlägga sex procent å lånets ursprungliga belopp. Verkställs ej inbetalning å bestämd tid, är låntagaren pliktig att för det till liqvid förfallna oguldna beloppet erlägga sex procent årlig ränta, intilldess betalning sker.

16:o. Alla kostnader, af hvad namn de vara må, som i följd af erhållna anslag eller lån föranledas för Riksgälds-kontoret, skola utan undantag bestridas eller godtgöras utaf den eller dem, som statsbidragen erhållit; och bör erforderlig föreskrift derom uti kontraktet införas.

Derjemte anser Utskottet sig böra hemställa,

att Riksdagen, vid anmälandet af sitt beslut rörande de af Utskottet nu föreslagna stadganden, måtte hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla, att Kongl. Maj:t täcktes låta underrätta Fullmäktige i Riksgälds-kontoret ej mindre om de terminer, då beviljade statsbidrag böra utbetalas, än om sådana förändringar uti de för statsbidragens lyftning m. m. meddelade bestämmelser, som under arbetenas fortgång kunna varda medgifna.

I händelse af bifall härtill,

torde i nu föreslagna § af Riksgälds-kontorets reglemente få införas följande tillägg:

Jemte det ofvanstående stadganden blifvit i underdånighet anmälda, har Riksdagen anhållit, att Kongl. Maj:t täcktes låta underrätta Fullmäktige ej mindre om de terminer, då beviljade statsbidrag böra utbetalas, än om sådana förändringar uti de för statsbidragens lyftning m. m. meddelade bestämmelser, som under arbetenas fortgång kunna varda medgifna.

Stockholm den 18 Mars 1867.

På Utskottets vägnar:

Arv. Frison Posse.

N:o 48.

Ank. till Riksd. Kansli d. 18 Mars 1867, kl. 4 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckta motioner om förlängd räntefrihet för det till utdikning af sjöarne Tjurken, Näfvelsjön m. fl. vattendrag inom Jönköpings län beviljade lån.

(R. A.)

Genom särskilda, inom hvardera Kammaren väckta och till Stats-Utskottet remitterade motioner, nemligen inom Första Kammaren af Herr J. Stålhammar (motion N:o 47) och inom Andra Kammaren af Herr D. Danielsson (motion N:o 129), hafva framställningar blifvit gjorda om förlängd räntefrihet för det vid 1863 års riksdag till utdikning och aftappning af sjöarne Tjurken, Näfvelsjön, Furusjön och Stensjön m. fl. vattendrag i Myresjö, Näfvelsjö och Näsby socknar af Östra härad och Jönköpings län beviljade och år 1864 från Riks-